

Šta sve možeš kad radiš u Fondu PIO

IZVOR: POLITIKA

Povoljni zajmovi za stanove odobravani od 1996. i bili su predviđeni u finansijskim planovima koje su svake godine usvajali Upravni odbor i Narodna skupština.

Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje zaposlenih decenijama je svojim zaposlenima odobravao stambene kredite po izuzetno povoljnim uslovima, kamata od 0,5 odsto i rok otplate od 10 do 30 godina, **piše Politika.**

Ova praksa bi se nastavila ko zna dokle da državni revizor u jednoj od svojih kontrola to nije uočio i u izveštaju upozorio da davanje stambenih zajmova u penzijskom fondu nije po zakonu, zbog čega je podneta i prekršajna prijava.

U čemu su to zaposleni u penzijskom fondu povlašćeni i da li u Srbiji ima još takvih s privilegijama? Zašto im pripada ova pogodnost, dok običan svet po pozajmicu mora u banku uz plaćanje debele kamate? Da li su stambene pozajmice, kupovina školske opreme i zimmice rezultat samo dobre saradnje sindikata i poslodavaca? Na čiji račun? Ili sve to ne bi moglo bez saglasnosti vlade koja usvaja finansijske planove i rezultate poslovanja PIO fonda?

Da li se ovo pitanje može postaviti i za EPS, čiji je sindikat pre dva dana dogovorio pozajmicu svakom zaposlenom, jer im to omogućava kolektivni ugovor. Nepoznanica je da li će pozajmica biti po 50.000 dinara, manje ili više.

Radoslav Sretenović, državni revizor, kaže za "Politiku" da je **prekršajna prijava morala da bude podneta, jer nije bilo pravnog osnova da se stambene pozajmice daju zaposlenima u PIO fondu.**

Penzijski fond je u periodu od 2007. do 2012. godine isplaćivao kredite zaposlenima za stambene potrebe na osnovu svog pravilnika, što nije u skladu sa zakonima o PIO i budžetskom sistemu. Upitan, kako komentariše povlastice zaposlenih koje je državni revizor pronašao kod penzijskog fonda, Miroslav Prokopijević, ekonomista, kaže za Politiku da će oni biti privilegovani sve dok javni sektor ne bude izložen tržišnoj kontroli.

"Sve dok javni sektor ne bude kontrolisan, ovakve privilegije, koje su u normalnim državama incident, ovde će se tolerisati kao nešto što se podrazumeva, kaže on. Privilegije su i plate koje zaposleni primaju u javnom sektoru, a koje ničim nisu zaslužili, ni po struci ni po znanju, što pod hitno treba ukinuti i svesti na realnu meru, kakva je u privatnom sektoru.

Inače, sve te privilegije koštaće nas bankrota države", kategoričan je Prokopijević.

Dr Nada Novaković, naučni saradnik Instituta društvenih nauka u Beogradu, kaže za "Politiku" da se **stara praksa pomaganja zaposlenima u državnim firmama nastavlja**, a da je novina samo to što se konačno saznalo ime onoga kome se pomaže.

"U javnim preduzećima i državnim organima nastavilo se s pomaganjem zaposlenima oko dolaska do stana. Jedni su dobijali na privremeno korišćenje stanove od države, za koje se u javnosti skoro saznalo da ih ima na hiljade, drugi povoljne stambene kredite, za koje su garancije davali ne zaposleni, već preduzeće i ustanova u kojima oni rade. U tom slučaju nisu se za garancije bankama koje su odobravale kredite davale lične hipoteke, već je garant onaj kod koga je primalac kredita zaposlen. Takvih slučajeva ima u mnogim većim javnim preduzećima", objašnjava Novakovićeva.

Pomenute „privilegije” nisu posledica primene ustava i važećih zakona, već dogovora i interesa posloводства i zaposlenih, objašnjava sagovornica Politike i kaže da se, po pravilu, tu nađe i sindikat, koji štiti interese članstva. Njih ne interesuje da li je ta praksa usaglašena sa važećim zakonima, već da zadovolje svoje interese.

"Osnovna je pretpostavka da su statuti takvih organa (sindikata, fonda) saglasni postojećim zakonima. Ako toga nema, onda je uzaludna hajka na korisnike takvih privilegija, ako im država to (ni)je odobrila. Najmanje imaju smisla argumenti da je to greška, ili propust revizora i inspekcija. Revizor i da hoće nema kad da se bavi i tako nečim", kaže ona.

Nesporo je da statuti ovih javnih ustanova treba da budu usaglašeni sa zakonima. To je jedan deo priče. Drugi je, mnogo važniji, da te privilegije ne koriste zaposleni u fondovima i organima države, jer se finansiraju sredstvima svih građana.

Fond PIO je, dodaje ona, tipičan primer isprepletenosti različitih interesa, od vlasti, sindikata, do primalaca sredstava iz njega. S jedne strane u javnosti se ističe da u Srbiji ima mnogo penzionera, 1,7 miliona, od kojih trećina živi u siromaštvu, a s druge su podaci o privilegijama UO, pa i zaposlenih. To jedno s drugim – ne ide.